

Kiss Csaba

TAHITI

Szereplők:

A festő
A feleség
A lány
A tanítvány
A modell
A kereskedő
A halál

Játszódik három fehér fal között, egy vetetlen ágyon

I.

1. Csoportkép

Kétszemélyes ágyon, dúlt lepedők alatt két test. A Festő nemrég ébredt, émelyegve, gyűrötten néz a világba. A depresszió és a másnaposság határán. A Tanítvány kissé oldalt térdel, lázasan, vadul skicceli.

FESTŐ Elmenni... azt kéne...

TANÍTVÁNY *(izgatottan)* Ne mozogjon... ha kérhetem...

FESTŐ El... a világ végére... az lenne a jó

TANÍTVÁNY Egy kicsikét csak... mindjárt...

FESTŐ Kimosni a szemet... az összes szemetet kimosni a retinából... mint a gennyet... kicsavarni mind...

TANÍTVÁNY *(boldogan, lelkesen)* Álla, szája fantasztikus... nézzen fel, ha kérhetem...

FESTŐ Az arany metszést, a fény-árnyékot, a centrális és mélységi kompozíciót, mind... pokolba az összes álproblémával... *(nézi a mellette elnyúló testet)* Itt hagyni ezeket a langyos női fenékeket...

TANÍTVÁNY Elsőrangú művész-modell...

FESTŐ *(gyanakodva nézi)* Miért? Ki ez a fenék?

TANÍTVÁNY *(felkacag)* Szédítsen... még hogy ki!

FESTŐ Hazahoztam?

TANÍTVÁNY Hozta?!... jött az, mint a pincsikutya...

FESTŐ Jó formája van így... lepedőn keresztül... nem olyan pörsenéses hullafehér gerezd, mint pucéran...

TANÍTVÁNY Ebben más nézetet vallunk...

FESTŐ Szinte jön, hogy meggyúrja kicsit az ember... *(nyúl a fenék után)*

TANÍTVÁNY *(rákiált)* Ne mozogjon... bocsánat... de így sohasem... *(lázasan vakar)*

FESTŐ Jó, jó... Hol tartasz?

TANÍTVÁNY Alsó fele, arckontúrja, orra, szája...

FESTŐ Mit vakarsz ilyen vadul...

TANÍTVÁNY Semmit...

FESTŐ A szemét, mi?! *(indulattal)* Akkor cseszheted... ha nincs meg két vonalból, érzésből, akkor vakarhatod... *(ráordít)* Tépd össze! Dobd ki! Hányszor mondjam?! Szemet ne vakarj! Nem pirítóskenyér! Mindent vakarhatsz, fület is, állat is, még a csöcsét is kivakarhatod, de szemet soha... megértetted!

TANÍTVÁNY Feszíték új lapot... ha szabad... *(kapkod, szögel)*

MODELL *(nyöszörög)* Halkabban... az istenért...

FESTŐ Lesz mindjárt rendes modelled... csoportkép hölgyel... Hé! Múzsza! Éb-
resztő! *(nagyot vág a fenékre – döngő dobozhang és húrizzzenés, ijedt női sikoly és a Festő ordítása)* A mandolinom... a fenébe!

Lerántja a lepedőt és tényleg – a ványadt Modell lába között még mindig ott a síkos mandolin, káromkodva próbál szabadulni tőle.

MODELL Állatok...

TANÍTVÁNY *(gálánsan)* Bocsásson meg... félreértés... nagyon kérem...

FESTŐ Hagyd békén! Rajzolj... *(a Modellnek)* Gyere ide, kicsim... ide a térdemre... Gyűjtsál is rá... – fessen élet után a gyerek... *(félterdére ülteti, átöleli – egykedvűen pengetni kezdi a mandolint – nem túl jól, de érzéssel. Ritmust a fényes fán és a Modell meztelen combján ver – az eleinte kábán ül, majd vékony, kiélt hangján tercelni kezd neki, és vastag füstű szivarkát nyomkod a szájába. Kis idő után megunja – kedvetlenül lelöki magáról)* Elég volt! Öltözz... *(Odamegy a Tanítvány mögé – ingben, félmeztelenül nézi a skiccet)*

TANÍTVÁNY *(készségesen)* A válla kissé... meg a harántizom.... ugye?

FESTŐ *(rosszkedvűen)* Az egész... Ki kéne vakarni... mind!

TANÍTVÁNY De a lágyéka talán... ez a hajlat itt, nézze... teljesen passzent...

FESTŐ Mindent... az egészet... ki kéne vakarni...

TANÍTVÁNY *(döbbenten)* Hogy értve?

FESTŐ Az elmúlt ötszáz évet... mindent... le a rostokig.

TANÍTVÁNY *(idegesen)* Szédít, ugye... csak úgy mondja... nem?

Festő hallgat, meredten nézi az ágyat, a lányt – az bizonytalanul, félszegen próbál visszamosolyogni rá.

De hol a baj... tessék, mutassa meg! *(nyújtja a ceruzát)*

FESTŐ Mit csinálunk mi itten?

TANÍTVÁNY Hogy mi?

FESTŐ Festjük a nyolcszázadik aktunkat, ugyanazt a pénzért lomhán szunnyadó nőt...

MODELL *(sértetten)* Mit kötekszik... most keltem... meg se mosdottam...

FESTŐ ...nézed az izmokat, a hajlatokat, méricskéled az unott állát, próbálsz tetten érni a szemét, amit lustán körbehordoz ezen a nyomorúságon...

MODELL Na, jó... Hagyjon engem... *(fejére húzza a lepedőt)*

FESTŐ ...és nem érted, mi a baj... miért nem megy... nézed a ceruzáidat, a fénytelen, fáradt festékeidet és az egész ihletetlen belsődet... azt az ürességet, amit itt hurcolsz bent... érted már?! Érted...

MODELL *(a lepedő alól)* De éjszakára azért jó vagyok, mi?!

FESTŐ Ki beszél rólad... *(leül a lány mellé, megsimítja)*

TANÍTVÁNY Eddig elégedett volt velem... azt mondta tegnap is...

FESTŐ ...rettegek, mikor reggel ki kell nyitnom a szemem... mi tárul megint elém, mi-féle dögletes unalom... én a szememmel etetem a lelkeket... azzal vagyok egész nap, ami itt bejön... és hogy tódul, nyomakszik befele a laposság, a szürkeség, az unalom... egyenest az agyamba, a szívembe... *(arca a tenyerében)*

TANÍTVÁNY Nyáron is?!... Ez furcsa... mert én például késő délután... mikor az árnyékok kiszínesednek és kétszeresre nyúlnak...

FESTŐ Szerezz pénzt nekem... két akadémiát kijártál már nálam... adj ezret, hogy elmehessek...

TANÍTVÁNY Nincs... tudja jól...

FESTŐ Apádnak van...

TANÍTVÁNY Nem ad...

FESTŐ Nyolcszázat... hetet...

TANÍTVÁNY Nem akarja, hogy festő legyek...

FESTŐ Szerezz pénzt... kérlek...

TANÍTVÁNY Várjon egy kicsit, pár évet... öregek már...

FESTŐ A halálukra várjak?

TANÍTVÁNY Legyen türelemmel... egy-két év csupán... lemegyünk délre... Marokkóba... együtt, jó? *(megöleli)* Nem engedem el, mester... annyit kell még tanulnom...

FESTŐ Elég! Menjetek már... Menjetek...

MODELL *(a Tanítványhoz, mohón)* Marokkóba?! Beszállhatnék én is?

FESTŐ Szedjete össze mindent! És takarodjatok! *(Kidobálja az ágyból a lány holmait, melltartót, harisnyát, bugyit, boát, papucsot)*

MODELL *(beletúr a hajába)* Csak meg ne bolondulj, édes...

FESTŐ *(fáradtan)* Jól van, na... menjetek már...

TANÍTVÁNY Elkísérjelek...

MODELL Állok is, ha akarsz...

TANÍTVÁNY *(izgatottan)* Komolyan?

MODELL Meghívsz valamire?

TANÍTVÁNY *(a Festőhöz)* Nem bánja?

FESTŐ Szerezz pénzt!

2. A nap

Görnyedten ül az ágyon – ma, tegnap, ki tudja.

A műterem falán átütnek a délután alvadt színei, az ég alján a jóllakott sárga nappal.

Felveszi a földről a palettát. Nézi, forgatja.

FESTŐ Ti is... le innen... takarodjatok... le ezzel a bágyadt kékkel, ázott sárgával, vérbajos vörössel... le, le mind! *(kapkodva letörli, levakarja a festékfoltokat a palettáról, bele a lepedőbe – teste hosszan elnyúló árnyékát nézi)* ...hát

már soha nem megy le ez a rohadt sárga nap... mit nézel, te napraforgó... te fénylő tök... meddig virítasz még... mint egy nagylángú halottas gyertya a világ fejénél... meddig ragyogod be rothadásunkat... menj már le örökre... te fényalvadék... ne bámészkodj... *(hirtelen indulattal vedernyi színes festéket önt, spriccel, mázol a falakra)* ...vörös napot akarok és zöldet és kéket... és igazi színeket, riadt, mágikus, szomorú színeket... mint amit itt látok, bent... a szemhéjam falán, a sötétben... *(ül az ágyon, behunyt szemmel, magára vonva a színfoltos lepedőt, mint egy bohóc. Zavart nő lép a szobába, a Feleség)*

3. A család

FELESÉG	Mi történt?
FESTŐ	Mikor...
FELESÉG	<i>(riadtan nézi a férjét, a falakat)</i>
FESTŐ	El akarok menni...
FELESÉG	Hová?
FESTŐ	Szerezz pénzt...
FELESÉG	És mi?
FESTŐ	Muszáj elmennem... nem maradhatok...
FELESÉG	<i>(feláll, indul)</i> Menjél...
FESTŐ	Nincs pénzem... hajójegyre sincs...
FELESÉG	Nekünk sincs... enni sincs, ruhára sincs...
FESTŐ	Fogd már be... minek jöttél ide?
FELESÉG	Mindjárt itt a tél... fa is kéne vagy szén... és csizma... mind kinőtték már... nézd, hogy járok én is... <i>(kinyitja a kabátját)</i>
FESTŐ	Kérj az öcsédtől!
FELESÉG	Veled élek, nem vele...
FESTŐ	Akkor anyádtól...
FELESÉG	Nem ad többet... miattad...
FESTŐ	Utoljára...
FELESÉG	Elkergetett...
FESTŐ	<i>(nyújtja a mandolint)</i> Add el és hagyj békén...
FELESÉG	Gyere haza... legalább otthon légy...
FESTŐ	El kell mennem... segíts... kérlek...
FELESÉG	<i>(rázza a fejét)</i> Segítselek... Hogyan? Magam ellen... az egész család ellen?
FESTŐ	<i>(hallgat)</i>
FELESÉG	Legalább adj el.
FESTŐ	Vegyenek...

FELESÉG (mohón) Nyílt egy új galéria a szomszéd utcában... régi ismerős... megnézi azt mondta...

FESTŐ Hát ezért jöttél...

FELESÉG Itt a tél... hisz tudod...

FESTŐ (benyúl az ágy alá, kivesz tucatnyi vásznat, kiválaszt ötöt) Tessék... vigyed... a legjobbakat...

FELESÉG Alakosat is adj... ki vesz ma tájasat... add azt is, a lánynak sincs cipője... és lány, hisz tudod jól... szépen akar...

FESTŐ Jó, de fillérért ne add...

FELESÉG Adj még kettőt... a kicsik játékért nyúznak... gyerekek... ne azt, inkább arcot adj... azt a szépet...

FESTŐ Ha keveset ígér, inkább ráfestek...

FELESÉG Ez jó szándékú... és az újakat keresi... ezt biztosan megvenné, vallásos... vihetem? Akkor talán korcsolyára is telik... nem nagy játék az négynek... vagy inkább egy kiskutyát?

FESTŐ És magadnak?

FELESÉG Szabadna?

FESTŐ Miért ne... ha már eladunk...

FELESÉG Mit vegyek...

FESTŐ Te tudod, hisz nő vagy...

FELESÉG (szinte kacéran) Szerinted?

FESTŐ Emeld meg a melled, fiatalít...

FELESÉG És?

FESTŐ Szedd szét a hajad valami fényes fekete fésűvel... és ha blúzra is jut, világosat vegyél, kendőt meg színeset, és ezüstöt az ujjadra... az olyan finom rajtad, az ezüst... rajtad szaga van az ezüstnek, vaníliaszaga... vegyél meg mindent, hisz fiatal vagy...

FELESÉG Harminckettő...

FESTŐ Már?

FELESÉG S te negyvenegy...

FESTŐ Mióta nem voltunk együtt... (közeledik)

FELESÉG (elhúzódik) Öt gyerekkel... úgy megöregedtem...

FESTŐ Gyere...

FELESÉG Nem... most ne...

FESTŐ Lehet, hogy soha többé nem látjuk egymást... (megcsókolná)

FELESÉG (feláll) Azért csak elbúcsúzol...

FESTŐ (kedvetlenül, ingerülten) Mindig olyan óvatos voltál... mint a nyúl...

FELESÉG Ne bánts... ha úgyis elmész...

FESTŐ *(megfogja a kezét)* Neked is jó lenne...

FELESÉG Ne... eressz... ahányszor gyöngéd voltál, mindig szültem... nem kell több gyerek... *(elrendezi a ruháját – összerakja a képeket)* Segíts hazavinni... ha már ilyen jó erőben vagy...

FESTŐ Várok valakit... a többire... muszáj pénzt szereznem...

FELESÉG *(szomorúan)* Tudom... Mondtad... *(felmarkolja a képeket, nézi a férjét)*

A Festő kétfelé válogatja a maradékot. Vörös tónusú pödrődő kartonok, keretek. Néhányat felakaszt a színes falra, másokat az ágynak támaszt.

4. Harc az angyalal

Hasas, lendületes ember tör be, szinte elsodorja a kis léptekkel kiújtát nem lelő Feleséget. Elsuhan az ágy előtt, nagy teátrális ívben. Döbenten megáll.

KERESKEDŐ Van ilyen? Létezik? *(beletúr a földön heverő kartonok, lapok halmába)* Keveretlen színekkel?

FESTŐ De a látószög... a téma...

KERESKEDŐ *(nézi, mint egy furcsa hüllőt)* Ezért hivatott?

FESTŐ El akarok menni... mindent lekötök...

KERESKEDŐ Én nem értem magát! Nem értem! Pirossal akar pirosat... hát elment az esze... mik ezek a primitív színek... kék, zöld, piros... még jó, hogy sárgát nem használ... még jó hogy!

FESTŐ Mindet adom... ezerért... hajójegyre...

KERESKEDŐ *(szétdobálja a lapokat)* Ez már lejárt, kimerítették... ez is, ez is... pirossal pirosat az annyi mintha levegőt fújnék a... *(nagyot fúj a levegőbe, diadallal)* Milyen? Semmilyen, ugye... hányszor mondjam. *(leül mellé, barátilag)* ...legyen kissé rafináltabb, és akkor eladom... magának van manualitása, nézze – milyen vastag, eres, érzékeny csukló – keverje vele a színeket... kíméli magát, vagy mi?! Pirosat a pirossal, megőrülök – nyomjon rá egy okkert, mellé kis ciánt és pötyözzze lilával... vörösebb lesz a pápa ülepénél, és én gazdag embert csinállok magából...

FESTŐ Azt keresem én is... az élő, tiszta színeket...

KERESKEDŐ *(belevág)* Az újat fesse... a legújabbat, a holnapot... hagyja ezeket a buta színeket a megszállottakra, a csökönyösökre... családja van, gyerekei vannak, és úgy beszél, mint egy dilettáns...

FESTŐ Elfáradtam... pihenni akarok...

KERESKEDŐ Akkor feküdjön le... kéznél a vetett ágy, nem?

FESTŐ A szemem fáradt... a látásom... el akarok utazni...

KERESKEDŐ Az én pénzemen?

FESTŐ *(hallgat)*

KERESKEDŐ Na, látja!... akkor tegye, amit mondok... maga érzékeny ember... pörgesse meg kicsit azt a palettát... keverje, cizellálja, pépesítse, nyomjon bele ezüstöt, aranyat – ne sajnálja, annak híre megy... ért engem... vigye fel késsel, legyen izgalmas az a textúra... jó, hogy nem csendéletet fest, kislányt cicával...

FESTŐ Keresem a színeket... de hiába próbálok egy fényt, egy foltot... egy anyagot... elvesztem, mire felkenem...

KERESKEDŐ Süket maga?

FESTŐ Itt ez a fehér...

KERESKEDŐ *(kitépi a kezéből)* Ne azt keresse, ami nem kell... fessen mai színekkel... kápráztasson, nyűgözzön le... ilyen tehetséges csuklóval – mutassa! És a szeme! Igazi festőszem... szenvedélyes, opálos, eres... én megérezem... hallgasson rám... a néző álmodni akar... fessen álmot a szemére, rá a retinára... felejtse el a vásznat... ide véssen direkt a szemfenékre, hidegtűvel és hideg színekkel... ciánnal és enciánnal... felejtse el a fehéret, lilákat helyette és szederjes kékeket, meg rafinált zöldeket a sárgák és vörösek helyett... és felejtse el a horizontot, maga betegesen vonzódik a horizonthoz... kész, vége... hagyja a horizontot az öregapjára... ma az árnyékok direkt a semmibe futnak... érti? Legyen bátor... álmodjon és keverjen, és én kitömöm a lapos hasát is pénzzel... ilyen tehetséges csuklóval... *(megfogja)* nagyon jó csukló... ne tékozzolja el... *(indul)*

FESTŐ De most... nem vesz semmit?

KERESKEDŐ Mit?

FESTŐ Bármit... hajójegyre kell... összesen ezer...

KERESKEDŐ Nyolc piros képért, tréfál...

FESTŐ Ezt tavaly kérte négyszázért...

KERESKEDŐ Hja, tavaly...

FESTŐ *(hideg, szótlan dühvel összetöri, másikért nyúl)* És ezt a metszetet, dúccal együtt kétszázért...

KERESKEDŐ Megörült...

FESTŐ *(összetöri, újat vesz elő)* És ezt az aktot? A Szalonon is szerepelt... százötven... ezt is adom... *(előkapja és máris dühödten, tolulósos arccal töri, cibálja, rongyolja.)*

KERESKEDŐ *(kacagva)* Mit csinál, ember?! Ezeket az ügyes kis pirosakat csak így... közönség nélkül?

FESTŐ Ez sem kell?... ez sem?... ez sem?

KERESKEDŐ Álljon már meg! *(Lefogja)* Törje nyilvánosan és mind megveszem... az egészet... Ez nagyon jó... elsőrangú piros tájak rongálása... naplementék, klasszikus alkonyok művészi zúzása... önkritika, téboly, ilyen még nem volt... maga tehetséges ember... fessen még tízilyent és törje darabokra nálam... a galériámban!

FESTŐ A torkát vágom el... ha nem megy...

KERESKEDŐ *(hátrál)* Nem kell érzékenykedni... hallja?!...

FESTŐ Menjen már...

KERESKEDŐ Egy brancs vagyunk... segítünk egymáson, nem?... mennyit mondott?

FESTŐ Nem adok el...

KERESKEDŐ Itt van ötszáz... lekötök tíz képet... az újak közül...

FESTŐ Tízet ötszázért?

KERESKEDŐ Nem veszem meg, hogyan... csak lekötöm... majd megalkuszunk... tíz nagyméretűt... ha jót akar, iparkodjon és degeszre tömöm a zsebét...

FESTŐ Százötven kéne még...

KERESKEDŐ Ne alkudozzon... *(leszámolja a pénzt)* Egy, kettő... ötszáz... De ha esetleg meggondolja magát a törés ügyében... jó, jó... ne hadonásson... nekem is van lelkem... értem én! *(kimegy)*

5. Akt – mi végre?

Kitűzi az öt rőtarna százast a falra, négy üres kék helyet rajzol mellé. Lefekszik az ágyra, nézi. A Feleség és a Modell árnyéka jelenik meg a falon túl, testük nekifeszül a színes vászonnak.

FESTŐ Legalább kilenc kéne... hat a hajójegyre, és még három minden eshetőségre... balesetre, betegsége... vagy csak úgy... *(Elmosolyodik)* ha berúgnék... vágyakozásból... ha egyedül lennék... fehér férfi a sötétkék homokon... asszony nélkül az illatos éjszakában... locsog a tenger és én hallgatom... egyedül, forró, kemény testtel... *(Sóváran)*... mégiscsak nőt rajzolni a legjobb... mint a hódítás... a fiatal lányokban, gyereknőkben a bőr alatti játékok... az erek kékje, az idegek remegése, a lüktetés... az öregasszonyok meg mint a gyümölcslekvár, szikkadt felszín, ráncok, rianások, matt foltok, ahol már örökre elvesztette fényét a bőr... öreg tükör, belülről homályosodik... ahogy kirágja magát belőlük a halál, mint egy pillangó... miért szeretem én ennyire a nőket... – nem a testükért, biztosan nem... nemcsak... van bennük valami... valami nekem való... nőt festeni olyan, mintha önarcképet festnék... visszakérdez... mint az arcom... hogy miért élek, mi végre... és a nő tudja ezt... hogy miért fogadja a méhébe, miért hordja ki, miért tolja ki magából fájdalmak fájdalmával... hogy, miért szopatja táskássá a mellét, és töreti álmát egy életen át... miért veszi a nyakába egy másik ember nyomorát, fájdalmát... egy fiút, egy tékozlóét... minél egyszerűbb egy nő, annál közelebb van ehhez a titokhoz... és én megnyugszom mellettük, titkom tudói mellett... egy alvó nő, ki önmagába feledkezik, teste nyugalmaiba, az a létezés maga – az isten kicsiben...

Nevetve betódul a Modell és a Tanítvány – új, puha ruhákban, a jó mód textílije. Kezükben csomagok – bundák, kalapok, kardok, virágok, jelmezek, kellékek.

6. A lecke

- MODELL *(nevetve a nyakába ugrik)* Magában beszélt... hallottam...
- TANÍTVÁNY Minden egyes szavát jegyezni kéne...
- FESTŐ Azt hittem... már el se búcsúztok...
- TANÍTVÁNY *(nagy levegővel)* Találtunk valamit... Mester! Nézze, mit találtunk... *(Rákanyarít egy dús bundát a nőre)* Rembrandtot találtunk... neo-rembrandtot!
- MODELL Állni fogok neki... nem baj?
- FESTŐ Nem... dehogy... *(A falra mutat)* Került kis pénz... Utazom...
- TANÍTVÁNY Ez igen!... Eladott?
- FESTŐ Lekötöttem tíz új képet... ötszázért...
- TANÍTVÁNY Én meg egyet kétszázért... a Rembrandtot... *(Kitűz két új rőt pénzt a többi mellé)*
- FESTŐ Lekötötted? Kinél?
- TANÍTVÁNY Apámnál... Látni akarja, mit tudok...
- MODELL *(nevetve súgja a Festőnek)* Hogy elmenj végre... hátha kiszabadítja karmaidból a kisfiát...
- FESTŐ *(nézi a hét pénzt a falon)* Három hét múlva indul... a „Dél Csillaga”...
- TANÍTVÁNY Elsejéig fenntartsam a műtermét?
- FESTŐ Nem kell... sétálni akarok... megnézni mindent... újra... utoljára... nem jövök vissza soha már...

Csend – értetlenül, riadtan nézik a Festőt.

- MODELL Néha félek tőled, komolyan... mi az, hogy soha?... ma már mindenholn vissza lehet jönni... van járat mindenhova... ne ijesztgess, szívi... *(belesimpaszkodik)* Ki szeret akkor engem?
- FESTŐ Majd más... Jól van, no... elég volt már... menjetek...
- TANÍTVÁNY *(a falhoz ugrik, lekapja saját két szásasát)* Azt már nem... képet kell vigyek apámnak... le van kötve – mondtam már!... mindent hoztam... bunda, köpeny, kalap, kupa, kard, virágcsokor – tessék! Rembrandt modorában... *(kiszórja az ágyra a tárgyakat)* Ha kérhetem... ül nekem a Mester? Kétszázért, utoljára ...gyere az ölébe, kicsim... *(megigazítja a modellen a bundát, és hirtelen megcsókolja félmeztelen keblét)* A művészet jókedvű... *(lázasan rendezgeti a Saskia-kép díszletét, a Festő egyre feszültebb – és amikor a barokk-barett a fejére, a lovassági kard meg a derekára kerül, vértolulással dühvel felugrik, lesöpör mindent magáról, mintha hangyabolyba feküdt volna)*
- FESTŐ Micsoda hazugság... bundák, kardok, kalapok... *(örjöng)* tárgyak és tárgyak és tárgyak... hányszor mondtam, hogy hagyd az embert szabadon, ne szorítsd tárgyak közé... el innen az összeset... *(Szétszórja a holmikat, lerángatja a bundát a modelltól)*... üres szobákat fess, jellegtelen tereket, és az embert, az embereket titkos, ragyogó színekbe öltöztess, nyugalomba és békébe... ne

fojtsd meg a tárgyaiddal... a szem éljen egyedül, és az arc... a többi maradjon csak szín és varázslat, egy nappal, amely elindul az éjszakába. *(Letépi a papír szélét, majd kettéhasítja az egészet)* És ne fess egészet, csak karéjokat, sarkakat, szögleteket – az egész megfullaszt az unalmával. Ne fess „képet” – törd a képet, fordítsd el, dönts meg, csavard el – adj helyet a befejezetlennek. Ne hazudj – minden tökéletlen, te mit polírozod magad! *(veszi a festékes rongyot, és letöröl a Modell arcáról minden púdert, krémet, rúzszt.)* Ne fess fiatalokat – csak ha időtlen az arcuk, ha belefeledkeznek a semmibe. A zsenge izmok izgágák, a fiatal arc nyugtalan – de feszültség és tartalom nélküli, szép, mint a jégvirág az ablakon, de annyit is jelent csupán... *(nézi a Modell döbbent arcát, itt-ott letöröl róla egy-egy festékfoltot, és ráken újakat a rongy szeszélye szerint – két ujja között forgatja, mint egy tanulmányfejet)* És a fülek soha ne simuljanak a fejhez – a simuló fül nyájassá teszi az arcot, és az undorító – kicsit mindig meredezzen a fül... *(Ujjával kitámasztja)...* támadjon, mint a kankutyáé, vagy nyüszítsen, mint a tüzelő szukáé, de ne bújjon gyáván a hajgömb alá... És meztelen testet fess, ne jelmezt, ne idegen vásznakat... fáradt, nyugodt húsokat keress... *(lemez-teleníti a lány vállát, felsőtestét)* – ne a vágyat, a kéjt, de a pihenést – *(nézi a Modellt)* De szép vagy...

MODELL *(szinte fázik a gyönyörtől)* Úgy beszél... hogy én egészen...

FESTŐ *(suttog)* Hallgass... csend... van még valami... soha ne tudd, hogy hajnalodik vagy alkonyul... az idő ne legyen biztos a képen... az olyasmi csak zsáner, olcsó pillanat a világ bájából – És ez hazugság – a világ nem bájos – de nyomorult és részvétlen és szomorú. – Ne legyen soha idő a vásznon – csak sóvárgás valami után... ki tudja mi után... hogy, de jó lenne, ha szép lenne, ha egyszer, valamikor eljönne... az elérhetetlenben! *(kiveszi a Tanítvány kezéből a pénzt)* Megdolgoztam érte... *(kimerülten végigdől az ágyon)* Na, menjetek...

Tanítvány összeszedi a szétszórt holmikat, a Modell odahajol a festőhöz az ágyba.

MODELL *(fülébe súgja)* Éjjel feljövök... utoljára...

Festő nem felel, talán nem is hallotta

TANÍTVÁNY *(kifele menet a küszöbön valamiért megtörli a lábát)* Minden jót... és kösz a leckét... *(és mielőtt behúzná az ajtót)* Maga zseniális... egész egyszerűen...

Besötétedik. A falak megnyugszanak. Éles foltjaik, ideges színeik alvadt vörösbe fordulnak.

7. Elválás

Nyílik az ajtó – régi szabású fehér hálóingben bejön a Feleség. Kezében gyertya. Leül az ágy túlsó szélére, szemben a festővel.

A gyertyaláng közöttük – minden szó meglengeti, de el nem fújja.

FESTŐ Vártalak egész éjjel...

FELESÉG Fent voltam...

FESTŐ Egész éjjel virrasztottam... utolsó éjjel... úgy vártalak...

FELESÉG	Féltem... hogy megszédülök...
FESTŐ	Inkább nem jöttél...
FELESÉG	Nyolcszor fényt gyújtottam... nyolcszor felöltöztem... de nem mertem... lucskos volt az ing a hátamon, annyira akartam...
FESTŐ	Másnap se jöttél... a kikötőbe se...
FELESÉG	Ott voltam...
FESTŐ	Folyton hátranéztem... a hajóhídon is... lökdöstek, hogy menjek már...
FELESÉG	Miért mész el?
FESTŐ	Ki se jöttél... el se búcsúztál...
FELESÉG	Ott voltam... végig... jöttem utánad..... az egész városon át... sírtam dühömben... minek mész el?
FESTŐ	Már felhúzták a csörlők a hidakat... nem jöttél...
FELESÉG	Mert ha megölelsz, te megnyugszol... de én nem...
FESTŐ	Már kitepték a tenger fövényéből a vasmacskát... olajos víz fürdette a lapátot...
FELESÉG	De azért egy család vagyunk... ugye?
FESTŐ	Morgott minden... éreztem, ahogy elindul velem a föld...
FELESÉG	Látlak még?
FESTŐ	Nem jöttél búcsúzni... a gyerekeket sem hoztad...
FELESÉG	Féltem, hogy sírni fogok... miben bízzak én?
FESTŐ	Láttam valakit... olyant, mint te...
FELESÉG	Én voltam. Rohantam a parton a hajó mellett... végig a gáton... hátha elérlek...
FESTŐ	Láttalak... vagy csak látni akartalak... nem tudom...
FELESÉG	Szeretsz még?
FESTŐ	Mit mondasz... <i>(távolodnak, helyben – arcuk arasznnyira, a gyertyaláng libeg köztük)</i>
FELESÉG	Várjak rád... szeretsz?
FESTŐ	<i>(nem felel, nézi)</i>
FELESÉG	Nem tudok várni, ha nem... hallod?
FESTŐ	Túl messze vagy...
FELESÉG	Szeretsz? Ints a fejeddel... ints már!
FESTŐ	<i>(hallgat)</i>
FELESÉG	<i>(szinte könnyes)</i> Egy apró biccentésbe is belekapaszkodnék... csak ne állj így... rezzenéstelen
FESTŐ	Miért nem jöttél az éjjel?

FELESÉG
FESTŐ

Késő... túl késő már... *(megfogja a kezét)* Visszajössz még?

Elszáll szavad a szélben... sirály viszi, sirályhangon... és elmarad a part, s a város is... Ollá, Dél keresztje, gyerünk – *(maori lány egyhangú éneke: „Hina, Hina, ohina...”)* És minden gondját hátrahagyva, végignyúlt az óceán színén, lába nyugaton, feje keleten – feküdt az óceánon, és az lágyan ringatta, hideg kékje a szemét öblítette és mosta, mosta belőle a megszokást, a lusta tapasztalatot... *(monotonul dúdolja vele)* „Hina, Hina, ohina....”

II. Csillagos ég

Éjszaka van, sokszínű mélyzöld, ultramarin éjszaka. Áttetszővé válnak a falak. Sötét levelek árnyékai – sűrű, tömött hangok, a tenger állandó moraja, távoli madarak, éjjeli neszek. A mennyezeten átsüt a tejút. Lassan megmozdulnak a csillagok, forogni kezdenek, apró színes fények – sárgák, pirosak, fehérek, rózsaszínek – rohannak körbe-körbe.

8. Körhinta

FESTŐ És mi, akik a nyugat fényeitől megcsömörölten, a Dél keresztje alatt áthajóztunk, hogy a trópusok fehér fővenyén új világot leljünk szomjas szemünknek – mi, akik két hónapig hányódtunk olajban, bűzben, nem szeretett csótányok csápjai között, hogy majdan az Orion csillagkép alatt pörögve beszívjuk a pandanuszfák részeg illatát... – el se tudjuk mondani, mily nagyon meglepődtünk, mikor a trópusok áhított kikötőjében legelőször is egy vásári körhintába ütköztünk, ott pörgette körbe-körbe mindenholnan kiszuperált színes égőit, és a sziget királya fekete gérokkban, mint egy nagy bogár, részegen forgott az illatos ég alatt. Néztük az Orion alatt nyikorgó masinát, és mi, akik éveken át foszforeszkáló szentjánosbogarak násztáncára vágytunk, most boldogan hunyorogva álltunk a színes izzók alatt, az olcsó szeszt lehelő tömegben, és ordító gépzenére ringattuk magunkat. A részeg király odafent rikoltzott a légben, mint valami magányos madár, és amíg össze nem csuklott önnön hányadékaiban nem is engedték fel a hintára az odalént sóvárgó tömeget. És mi kicsit sem zúgolódtunk sorsunkon, mert a Hold sarlója vörösre gyúlva ragyogott, és a tejút ide-oda táncolt az öböl mélyzöld vizén... valaki kezünkbe nyomott egy gyümölcsöt, soha nem látott furcsa gyümölcsöt, vörös volt a belseje, fehér a magja és kék lé folyt belőle mohó állunkra. Istenem, micsoda zamat... a teremtés minden íze benne volt, és lassan összekeveredett a könnyeimmel – nem bírtam tovább, negyvenkét évesen a paradicsomban...

9. A Lány

Megáll mellette, szorosan, mintha együtt lennének

LÁNY	Befizetsz?
FESTŐ	Nincs pénzem...
LÁNY	<i>(megvonja a vállát, el)</i>
FESTŐ	Várj....
LÁNY	Csak tizenöt souba kerül...
FESTŐ	Mit csinálsz itt?
LÁNY	Forognék
FESTŐ	Hány éves vagy?
LÁNY	Sok... a húgomnak már gyereke van...

FESTŐ Mért kacagsz?

LÁNY Hogy félsz tőlem! Nagy fehér ember, hogy félsz...

FESTŐ Nem félek... csak nincs pénzem...

LÁNY Látom, hogy markolod a zsebedben...

FESTŐ Erre nincs... Lisztet kell vegyek, olajat, kenyeret...

LÁNY Minek? Fogok én neked halat, a tűz ingyen megsüti...

FESTŐ És ha befizetlek...

LÁNY Eljövök veled...

FESTŐ Hova?

LÁNY *(kacag)* Ahova akarod...

FESTŐ Egészséges vagy?

LÁNY Igen...

FESTŐ Na, gyere...

LÁNY Nem, te maradj itt, és nézzél...

FESTŐ Miért?

LÁNY *(kacag)* Hogy láss, amikor repülök...

FESTŐ De nem szöksz meg...

LÁNY Hova?

FESTŐ Mit tudom én... máshoz vagy haza...

LÁNY *(kacag)* Veled vagyok...

FESTŐ Na, eredj... *(pénzt ad)*

LÁNY Ez kevés...

FESTŐ Tizenöt sou...

LÁNY De én négyet akarok...

FESTŐ Majd adok még...

LÁNY Nem akarok leszállni közben...

Pénzt ad neki, a Lány forogni kezd – körbe, körbe a fényekkel

FESTŐ *(suttogva, alattomosan)* Én se fogok rólad, ne félj... míg el nem szédülök... kis vaskos pandanuszlány... ültess be ágyé kod körhintájába és márts bele az éjszakába, hogy ki ne józanodjak hajnalig... *(Megszólalnak a dobok, a Lány énekel, egyre gyorsabban forog)* ...hogyan forog, repül az ágak között, a színes izzócskák között... az Orion alatt... soha ilyen fehérét, ilyen ragyogó fehérét, mint a szemed... széles, sötét, asszonyi arcod... és benne fehérén izzik, forog a szemed... még, még repülj kis sikító madaram, sötét leguánom... szállj, amíg tetszik... hajnalig... repülj... *(rászórja a könnyű pénzt, mint a pikkelyeket)*

LÁNY *(megáll, liheg)* Elfáradtam... megéheztem...

FESTŐ Gyere... *(vággyal megöleli)*
 LÁNY Ne... éhesen nem tudok...
 FESTŐ Nincs több pénzem...
 LÁNY Éhes vagyok...
 FESTŐ Azt mondtad, sütsz halat...
 LÁNY *(kacag)* Majd, ha fogok...
 FESTŐ Elmesz? *(elkapja a kezét)*
 LÁNY Ha elengedsz...
 FESTŐ Azt mondtad, hazajössz velem...
 LÁNY Ha elveszel...
 FESTŐ Mi?!
 LÁNY Ha megfogsz és elveszel...
 FESTŐ Feleségül?
 LÁNY Nem... a kezeddal...
 FESTŐ Akkor gyere... *(megfogja)*
 LÁNY Csak ennyire akarsz... *(kitépi kezét a festőéből)*
 FESTŐ Most mi... vonszoljalak?
 LÁNY Elmenjek? *(pár lépést hátrál)*
 FESTŐ Ne...
 LÁNY Akkor fogjál meg... erősen... amennyire akarsz...
 FESTŐ *(megragadja)* Na, gyere... *(húzza kifele, a Lány kapálózik, próbálja kitépni magát, sikerül)*
 LÁNY Fogjál meg és vigyél... *(megüti)* Kutya!
 FESTŐ *(lefogja keményen, kíméletlenül, mint egy megvadult malacot, odahurcolja a fekhelyhez, ráfekszik, kiteríti, karjait szétfeszítve)* Így! Ezt akartad?
 LÁNY Hazahoztál... a tied vagyok...
 FESTŐ És nem mesz el?
 LÁNY Amíg boldog vagyok...
Csend – csak a lihegés
 FESTŐ Milyen sötét lett...
 LÁNY Lement a Hold...
 FESTŐ Ne félj... mindjárt hajnalodik...
 LÁNY Lassan indulnom kell...
 FESTŐ Hova?
 LÁNY Halért... messze van a tenger...

FESTŐ Ne menj... Van még némi pénzem...

LÁNY *(döbbenet)* Bolond ember vagy! Halott ételt eszel, bérelt házban alszol, és a drága pénzt, amin forogni lehetne, ilyen bolondságokra költöd, házra és ételre...

FESTŐ Ne menj még... Bújj a hátamba... aludjunk...

LÁNY *(suttog)* Húzd közelebb a mécsest...

FESTŐ Mindjárt világos lesz... ne félj...

LÁNY *(szorongva)* Még... közelebb... ide, az arcomhoz... még...

Festő odakúszik a lámpához, közelebb húzza. Vörös lángú lobogása betölti a szobát.

10. Önarckép

FESTŐ A levelek között lassan színesedett az ég... hallgattam a mellettem fekvő izzadt, forró test békéjét... lelkem boldog volt... hazaérkezett... éjszakákon át néztem arcának hatalmas árnyékát a falon a mécses vörösen imbolygó fényében – mindig égnie kellett a démonok miatt – néztem az arcát és boldog voltam. Éreztem, hogy fény van bennem, a tüdőmben, az ereimben... tiszta, fehér napfény, fény... Meg akartam festeni magamat boldognak – hogy látva lássam arcom fényességét. Ötször ültem le magamnak... két tükör közé... De az ecset nem lelte a boldogságot, a tükör elnyelte, a szem megzavarta... éjszaka kiosontam a ház elé a vízhez, és a fehéren virító hold fényében megnéztem az arcomat... mélyen ülő kék és zöld árnyékok szabdalták, mintha az idő ökölrel verte, és késsel vagdosta volna. Hallottam a szívemet, ideges szorongó szívemet, és az övét, az ő nyugodt, egyenletes morajló lélegzetét. És ekkor megszólított valaki, vidám, szinte kötekedő hangon: – „Minek festesz még?” – körülnéztem, bementem a fák közé is, de nem volt senki. És másnap éjjel megint: – „Minek festesz még?” – hol halkan susogva a fák közül, máskor szinte hozzáért az arcomhoz: „- Minek festesz még?”

LÁNY *(suttogva)* Úgy félek, mikor magadban beszélsz...

Csend – a Lány arcához emeli a mécsest.

FESTŐ Ébren vagy?

LÁNY ...csak beszélsz... halkan, érthetetlenül, mintha álmodnál...

Nézi a Lányt, az alvót, a kék árnyékost

FESTŐ Alszik... a démonaival álmodik... *(Betakarja)* De azok soha nem jöttek... csak az enyéme... összezsaptak éjszakánként a fejem fölött, mint amikor a madarak a sötétben verdeső szárnyakkal ütik, ölik egymást...

- Minek festesz?
- Mert tudok... mert jó vagyok...
- Akkor mért küldöd el... meg se száradt, máris rohansz a kikötőbe...
- Pénzért, mi másért?

- Ingyen rakják ki, a kutjának sem kell...
- Nem igaz... a képek jók...
- Mindegy, hogy milyenek...
- Jók... tiszták... felkavaróak...
- Mindegy, hogy elküldöd vagy elégeted őket...
- Nem! Nem igaz! Nem mindegy!
- ...az is mindegy, hogy vagy...
- *(örjöng)* Igen! Mindegy... mindegy... minden mindegy!
- Olyan mindegy... mintha meg se született volna... mindegy...
- *(Kitör)* De én nem tudok ezzel a tudattal élni... *(Befogja a fülét, magában mormolja, mint zsolozsmát)*... a képek jók, egyre jobbak... én festem őket... a legtisztább színekkel... a szemem egyre tisztább, s a szemideg meztelen végén ott reszket a kezem, az én finom fényes kezem... *(sarkán hintázva, mint az önmagukat álomba ringató gyerekek)* Boldog vagyok... fény van bennem, érzem... a tüdőmben, az ereimben... fény, tiszta, fehér napfény... színes fehér fény...

Lassan kivilágosodik. A Lány áll az ajtóban. Kezében két levél között egy nagy halat tart.

11. Félmúlt

LÁNY	Megjöttem...
FESTŐ	Mindjárt este van.
LÁNY	Messze a tenger...
FESTŐ	Mindig délben jöttél.
LÁNY	Ma lassúbb voltam.
FESTŐ	Homokos a hajad...
LÁNY	<i>(nem felel, ijedten nyújtja a két levél között levő halat)</i>
FESTŐ	Aludtál?
LÁNY	Feküdtem...
FESTŐ	Egyedül?
LÁNY	<i>(hallgat)</i>
FESTŐ	Kivel?
LÁNY	<i>(nyújtja a halat)</i>
FESTŐ	Egy halért?
LÁNY	<i>(inti, hogy nem)</i>
FESTŐ	Hát?
LÁNY	Régi emberem...

FESTŐ *(nézi)*
LÁNY Haragszol?
FESTŐ *(nem felel)*
LÁNY Éhes vagy?
FESTŐ *(nem felel)*
LÁNY Mindjárt gyújtok tüzet... *(odatartja, mutatja)* Szép halat adott...
FESTŐ *(kikapja a kezéből, a sarokba vágja)* A pokolba azzal a hallal!
Csend – sötét, vad csend
LÁNY Verjél meg!
FESTŐ *(ül az ágyon, hallgat)*
LÁNY *(halkan énekelni kezd)* „Hina, Hina, ohina”
FESTŐ Megbolondultál?!
LÁNY Verjél meg... nagyon verjél meg... hogy elmenjen a haragod... *(énekel, egyre hangosabb, mint aki fél)*
FESTŐ Hagyd abba ezt a vonítást... Elég! Hagyd abba! *(lefekszik, befordul)*
Lány az ágy mellett áll, nézi a Festőt – lassan sötétedik.
LÁNY *(félénken)* Ne dobjál ki éjszakára...
FESTŐ *(nem felel)*
LÁNY Hadd aludjak itt a sarokban... észre se veszel...
FESTŐ Hallgass már!
LÁNY Holnap magamtól elmegyek... *(lekuporodik a sarokba, hallgat – csend)*
FESTŐ Nem kellett volna megcsalj... Egy halért...
LÁNY Nem csaltalak meg...
FESTŐ Hát...
LÁNY Régi emberem volt... mondtam már...
FESTŐ *(felül)* Hogy? Akkor ezentúl vele is fogsz...
LÁNY Ha nem akarod, akkor nem...
FESTŐ És ha én felkeresném a régi szeretőimet?!
LÁNY *(megvonja a vállát)*
FESTŐ Nem is érdekelne?
LÁNY De... nagyon...
FESTŐ És mit csinálnál?
LÁNY Semmit...
FESTŐ Szó nélkül tűrnéd?
LÁNY *(bólint)* Csak nagyon sírnék!

FESTŐ Miért?

LÁNY Hogy nem vagyok elég neked...

FESTŐ Na, látod... És akkor én most mit mondjak?

LÁNY Te??

FESTŐ Miért?

LÁNY Hát te... nem... *(zavarában nevet)* Öreg is vagy... meg olyan sokat nézed magad... a tükörben... egyedül hagysz... ezért gondoltam, hogy nem bánnád... és szép halat is adott... mindig...

FESTŐ Ott rohadjon meg az összes hal!

Fogja a becsomagolt, utazásra előkészített önarcképet, és szó nélkül szétveri a térdén. Vissza-fekszik az ágyba, magára húzza a takarót

LÁNY *(döbbenet forogtatja a képszilánkokat)* Inkább vertél volna meg...

Lement a nap. Néma, fekete sötét lett. A lámpa is a végét járja.

LÁNY *(odabújik)* Engedj magadhoz!

FESTŐ Fázol?

LÁNY Nem.

FESTŐ Úgy remegsz...

LÁNY Sötét van... Takarj el!

FESTŐ Elfogyott az olaj... holnap majd hozok...

LÁNY Hallgass... ne beszélj...

FESTŐ Ne butáskodj...

LÁNY Nem szabad... sötét van... ne beszélj...

FESTŐ Elég már! Ne sziszegj!

LÁNY Betegséget hoznak... fájdalmat és kínokat... ne nézz a sötétbe, ne hunyd be a szemed... nézzük a holdat... akkor nem lesz baj! *(halkan énekel, alig-hangon, mint egy gyerek: Hina, Hina, ohina)*

Fekszenek a sötétben. Két villanó pont a szemük. Előbújnak a démonok, egymás után, sorban, mint a hétköznapiak.

12. A Szalon

A pandanuszfa levelei alatt kuporgók csendjébe távoli zaj szűrődik, visszhangos termekben izgatottan beszélgető tömeg moraja – egymásba karolva két divatos angolna siklik az álomba, a Tanítvány és a Modell. Az ifjún több színben játszó mellény, mint némely galambok begye, a már nem is olyan ifjú hölgyön töménytelen habos alsószoknya dacol a természetes kecs fonnyadásával.

A Festő gyűrött arccal, hunyorogva nézi őket, mint rég.

TANÍTVÁNY *(diadallal)* Beválogattak a Szalonba... Mester! Öt képpel! Öt nagyméretű, faltól-falig képpel! Ez aztán, ugye! – Új színeket találtam, micsoda színeket – nézze, micsoda pépek, krémek, kenetek – szinte behízelgi magát a retina

alá, ráolvad a szivárványhártyára, nézze! *(a Modell, úgy is mint élettárs, csinos nemesfa ládikát tár a Festő elé)* Még drágakő-porok is lehetnek benne, megsúgom, mert ragyoooog, mintha a tűz égne... de izzik is a vászon! – Öt kép... az már történelem, és micsoda társaság! Magunk mögé küldtünk mindenkit, az öregeket, a porosokat, az álmoderneket, nem válogattak be egyet sem a régiek közül, még elrettentésül sem, mintha vastag vörös vonalat húztak volna, pokolba a múmiákkal, jöjjenek az újak. A legjobbkor jöttél el drága Mesterem – a szívem megszakadt volna, ha én bejutok és te nem...

FESTŐ De hát küldtem munkát én is...

TANÍTVÁNY Nem kapták meg, elkallódott valahol... de ne izgulj, most már jó lesz minden... küldök pénzt is, most csak ennyit *(kitesz két százast)* mert rendezkedünk. És a kripta is nyeli a pénzt... elmentek, bizony, csendben, öregesen... *(a Modellhez)* Kész vagy, szívem? Kezdhetjük?

MODELL Muszáj? Olyan sokat ettem...

TANÍTVÁNY Tréfálsz?! Épp a Mesteremnek? – No, csak egy kicsit, lazán, kíméletesen... *(leengednek a mennyezetről holmi hintaszerű szerkezetet, mint egy cirkuszi trapéz. A Modell felkapaszkodik rá)* Nézd, kérlek, ez a találmányom, vagy a technikám, úgy is mondhatnám... Fenébe a horizonttal, a vízszintessel, a meztelen síkkal... Repülünk, szívem! *(megpörgeti a nőt a bokájánál fogva, alsós szoknyák, habos csipkék röpködnek, és a haj szétbomló fürtjei, mint egy elgázolt pulyka – tollak, fodrok mindenütt. A Tanítvány széles, szaggatott mozdulatokkal festi)* Érzed ezt a légiességet, ezt az erőt – micsoda ívek, spirálok, kontrasztok – és én menet közben vázolom, nincs idő, direkt olajban, fel a vászonra, egyből – micsoda dinamika, érzed a könnyebbiséget, a spontaneitást, az elevenszülést... *(kimerülten, lihegve nézi a festőt)*

FESTŐ *(lassan kezdi, szinte csak magának – mintha nem is egy térben lennének)* Legnagyobb kincs a meztelenség... *(kissé lehúzza a mellette alvó Lányról a takarót)* Fiatal alvók ágyékát rajzolni, fiúkat, lányokat – az álomban mindig. Ahogy meggyűrődnek a derékháj finom rugalmas rétegei, és körbeveszik langyosan, simán, békésen a fenék lejtőjének első gömbölyű íveit – ahogy az árnyékok és a meztelenségtől mindig feszült lágyék libabőröző felületei váltják egymást, mint a friss tej felületén úszó föl... és ahogy a grafit puha hegye csúszni kezd a papíron, ahogy karcolni kezd annak érdes szűz fehérjét – mintha a saját sóhajom vezetné a vonalat, mintha egyenesen a tudóm lebenyeire rajzolnék... és ahogy nekifeszül az ér falának a vér – a torkomban, mellemben, ágyékomban érzem, hogy dübörög, hogy éget... és nem csillapítja, nem enyhíti semmi... csak az a vonal, az a vékonyka kis grafitvonal a papíron, ahogy a helyére fekszik, az árnyékok és fénylő foltok közé... kész, itt hever az ágyék, előlről, oldalról... És ha sikerül, ha papíron a test, már csak nézek magam elé, és nem tudom, mit tegyek... üres a nap... reggel van-e már, vagy még csak alkonyul...

TANÍTVÁNY *(megbűvölten nézi)* Elképesztő... Mester! *(a Modellhez)* Zseniális, nem?

MODELL *(bólint)*

FESTŐ *(betakarja az alvó lányt, elsimítja rajta a takarót)*

TANÍTVÁNY És mi lenne... ha mondjuk ezt a tanítást, a test békéjét, összehoznám az én dinamikámmal... a pörgést a nyugalommal, a káoszt a geometriával... *(belegondol)* micsoda szédületes ellentétek... a szerkesztett ívek és a legkuszább ösztönök együtt, egyszerre, egy térben... csak le kellene lassítani a pillanatot... elernyeszteni a pörgést... lássuk csak! *(felmászik a hintájára, különböző pózokban próbál ellazulni és pörögni egyszerre)*

MODELL *(odalép a Festőhöz, halkán)* Kezeltesse magát... én már jobban vagyok... úgy tűnik, megállt... arzénos kenőcs, higanyfürdő, felváltva – nem olcsó, de használ... sajnálom... nézze... *(lopva kigombolja a blúzáát, mutatja a keléseket, hegeket)*

FESTŐ Ő nem tudja?

MODELL Nem... isten ments!

FESTŐ És ha elkapja?

MODELL Majd azt mondom, ő hozta rám valamelyik nőjétől... *(nevet szégyenében)* Mit csináljunk... élni kell...

FESTŐ Az...

MODELL Kezeltesse magát... a szegény Margó már nem ismer meg senkit, az agyára ment... napjai lehetnek... és húsvétkor még jobban volt, mint én...

TANÍTVÁNY *(kifulladt)* Mit susmorogtok ott?

MODELL Semmi... épp meséltem, hogy én is festegetek... persze csak úgy, minden ambíció nélkül... na, pá, édes... *(megpusztilja)* Vigyázzon magára... *(És amíg a férfiak kezet fognak, megnézi magának a Lányt)* Szóval ő a kicsike? Hát igen... delikatesz... Beszélük már... beszélük... *(az ajtóból még visszaint)*

A Festő ül az ágy szélén, kezét, karját nézi... a testét, a bőr foltjait... A Lány megébred.

13. A Hold

LÁNY *(odakúszik a festőhöz)*

FESTŐ Beteg vagyok...

LÁNY Tudom... *(gyöngéden)* Szép arcod fehér, mint a hold... *(megölelné)*

FESTŐ *(ingerülten)* Ne érj hozzám... beteg vagyok...

LÁNY Tudom, az első naptól... amikor hozzámértél...

FESTŐ Ugyan miből?

LÁNY Megéreztem...

FESTŐ *(indulattal)* Elegem van a megérzésekből! Úgy megtöltöttél velük, hogy jobban félek már attól, ami nincs... mindenütt sejtek, árnyak, démonok... Elég! *(ellöki magától)*

Csend

LÁNY Ne küldj el!

FESTŐ Nem küldelek...

LÁNY *(közelebb húzódik a Festőhöz)* Akkor nyúlj hozzám... értj hozzám... simogass meg...

FESTŐ *(kelletlenül megsimítja a karját)*

LÁNY Nem is fogsz rám feküdni többé?

FESTŐ Amíg beteg vagyok, nem... *(Elfordul)*

LÁNY Ne küldj el!

FESTŐ Nem érted, hogy nem küldelek!?

LÁNY *(szomorúan)* Ha nem vagyok boldog, elmegyek...

FESTŐ Hagyj békén! Elég nekem a magam baja... *(görcsösen)* Nem akarok meghalni... annyi minden jár a fejemben... meg fogok gyógyulni... *(vásznat hasít, szürkés krémmel keni, fászlizza magát – vastagon, mint egy múmia)*

Kék csend – az éjszaka neszei

LÁNY Hallod?

FESTŐ Tücskök...

LÁNY Nem...

FESTŐ Hát?

LÁNY Lelkek... Meg nem született gyerekek...

FESTŐ És?

LÁNY Hallod, milyen vidáman vannak...

FESTŐ Tücskök... énekelnek...

LÁNY A halál nem rossz...

FESTŐ De én nem akarok meghalni... *(újabb fászlit tép, krémez, pólyál)* Meg fogok gyógyulni...

LÁNY Még sohasem láttam szomorú halottat...

FESTŐ Mit akarsz tőlem... hallod?! *(Megrázza)* Mit akarsz!

LÁNY Hogy ne taszíts el...

FESTŐ Mondom, hogy maradhatsz...

LÁNY Egyedül rosszabb, mint a halál...

FESTŐ Beteg vagyok, nem érted!

LÁNY Én nem félek... betegségtől sem, haláltól sem...

FESTŐ De makacs vagy! Az isten sem bír veled... *(elfordul)*

Hallgatnak

LÁNY Tudod, miért szomorú itt minden dal? Mert Hináról szól. Hina a Hold... az egyetlen örökkévaló. Minden elpusztul, te is, a tenger is, a sziget is... minden... csak Hina nem hal meg soha... és eljön az idő, amikor nem lesz már semmi... csak a Hold... egyesegetlenül az ég közepén... *(szinte sír)* Hina, Hina, ohina... és hiába néz jobbra, balra... senki... hívja a szelet, a fák

susogását, a madarakat... keresi a tengert... a csillagokat... de nem lesz már senki és semmi... csak ő egyedül... állatok se, emberek se, nap se, ég se... csak a hold... de szörnyű, istenem... de szörnyű... *(a Festő nyakába kapaszkodik)* Ölelj magadhoz... ölelj és szoríts... feküdj rám... takarj el... *(lehúzza az ágyra, ráfonódik mohón, forrón, szerelmesen)*

14. A Feleség

A görcsösen összefonódó pár mellett megjelenik a Feleség – barna, kissé öreges szövetkabátban, két szatyorral. Egykedvű, panaszos – indulat nélkül.

FELESÉG Zavarok?

FESTŐ *(ránéz, nem felel)*

LÁNY Mire gondolsz?

FESTŐ Semmire...

LÁNY Akkor szoríts magadhoz... ölelj át a lábaddal, mint a kígyó... szoríts, ne félj...

FELESÉG *(leül melléjük, vagy ha nincs mire, letérdel.)* Ki kell költöznünk...

LÁNY Én mindig boldog vagyok veled...

FELESÉG Elsején... ha nem fizetünk...

FESTŐ *(önkéntelenül)* És anyádék?

LÁNY *(Csodálkozva)* Anyámék? – Hívtam, de nem jönnek... Félnek tőled... ölelj magadhoz... még... szorosabban...

FELESÉG *(ezen már neki is mosolyognia kell)* Nem adnak... magukhoz akarják venni a gyerekeket...

LÁNY Nem jó? Fáj?

FESTŐ Ne figyelj rám...

LÁNY Gyorsabban akarod?

FESTŐ Nem... hagyjál egy kicsit...

LÁNY Maradj bennem... *(elfordítja a fejét – csak teste lassú hullámozása él, mint a tenger)*

FELESÉG Nem akartalak zavarni... csak gondoltam leülök egy kicsit... ingyen kaptam, mindenszentekre... az egyháztól... *(kipakolja a szatyrot, káposzta, hagyma, pár szem krumpoli, kis tök)* Már azt se tartom számon, ki szeret, és ki sajnál... anyám látta egy kirakatban a rajzaidat... a „lányokat”... akkor tagadt ki... „nem etetem tovább a fattyait” – mondta. Látod, én is a te fattyad vagyok – kitagadva. *(megfogja a férfi kezét)* Hogy szeretlek-e... maradt-e valami abból, ami hozzád kötött... elvetted a fiatalságomat, szorongásokkal, nyomorúsággal töltötted meg az életemet, gondjaidat a vállamra tetted, örömeidből kizártál... egyszer voltál boldog, egy kiállításra – hat képet adtál el – én álltam a sarokban, a nézők kerülgettek, biztos a takarítónő – gondolták – be sem mutattál senkinek, rázták a kezedet, és vigyorogtál. Próbáltam meg-

nézni a képeidet, de nem láttam semmit a könnyeimtől – ha van átok a világon, az enyémet festészetnek hívják – néha arra gondolok, jobban jártam volna, ha nyomorék vagy, szélütött vagy félnotás, többet kaptam volna belőled... *(visszapakolja az adományt)* ...ha kirúgnak, fogom a gyerekeket, és sorban beleugrunk a folyóba, a család... *(kendőt vesz elő, megtörli a szemét)* Bocsáss meg... felejtsd el, csak kifutott a számon... úgy megkeseredtem... *(elteszi a kendőt, feláll)* Jön az öregség és én még alig éltem... *(elindul kifelé, az ajtóban megáll, visszafordul, szinte nevetve)* A minap megnéztem a... *(zavartan végigsimítja az övét)*... ahogy kell, tükörrel... majdnem elkacagtam magam... én még ilyen nyomorúságos alakot az életben... ahogy összenyomorodva, ferdén állt... mint egy üres pénztárca... legalább némi apró csörgedezne benne, egy kis alamizsna... *(kínlódba, hosszan kacag)* – bocsánat... nem akartam zavarni... csak annyit gondolok rád, elrontott életem... *(kimegy)*

A Festő hosszan mered utána

LÁNY Úgy ömlöttél belém, hogy észre se vetted...
 FESTŐ Maradj még...
 LÁNY Minek... nem vagy velem...
 FESTŐ *(magához szorítja)* Hallgass! Maradj velem!

15. Félelmek

Mozdulatlanul, némán fekszenek.

LÁNY Ő volt?
 FESTŐ Ki?
 LÁNY A másik... akitől a gyerekeid...
 FESTŐ *(nem felel)*
 LÁNY Elküldesz, ha idejön?
 FESTŐ Nem jön ide...
 LÁNY Idejön... gyerekei vannak...
 FESTŐ Nem jön...
 LÁNY Nincs olyan... biztosan idejön
 FESTŐ Mondom, hogy nem jön!
 LÁNY Beteg?
 FESTŐ Nem...
 LÁNY Akkor idejön!
 FESTŐ Messze van... nem jön...
 LÁNY A Hold is messze van a tengertől, mégis minden este lejön...

FESTŐ De ő nem Hold...

LÁNY Nem szeret?

FESTŐ Nem...

LÁNY Mást szeret?

FESTŐ Nem tudom...

LÁNY Nem mondasz igazat... Egy nap eljön, és akkor elküldesz engem...

FESTŐ *(ingerülten)* Nem küldelek el!

LÁNY Olyan vagyok, mint a bot... jobbat találsz, eldobsz...

FESTŐ Elég! Meddig mondod még!?

LÁNY *(elhúzódik a sarokba – halkan, mintha magának)* A faluban volt egy ember... eljött utána a régi asszonya, és elvitte magával... a Lány egyedül maradt a házban..... *(elhallgat, sír)*

FESTŐ És?

LÁNY Éjszaka megették az állatok... mert csak ült a ház előtt, a sötétben... lámpát se gyújtott...

FESTŐ Maradj így! *(lapot, ceruzát keres)*

LÁNY Nem akarom, hogy lerajzolj... *(bedugja fejét a hónalja alá, teljesen összegömbölyödik, mint egy sima sün)* Többé soha nem akarom...

FESTŐ Miért?

LÁNY Mert elküldöd őket... és utánuk mész...

FESTŐ *(Megérinti a haját)* De furcsa vagy... a betegségtől nem félsz... a haláltól sem...

LÁNY *(gyűlölettel)* Nem vagyok furcsa... én vagyok a Hold...

FESTŐ Maradj így... *(letérdel elé a rajzlappal)*... simulj az ágyhoz... szeretem, amikor félsz... *(óvatosan, hogy meg ne riassza, lefejt róla a ruhát)*... maradj így... ne mozdulj... így, amikor a félelem beleköltözik a szemedbe... mikor ruhátlanul fekszel az ágyon a derengő sötétben, démonaid között... *(lágyan skiccelni kezdi)* ...a félelem az egyetlen, ami elveszi a meztelen test szemérmelenségét... ha ruhátlanul alszol... az olyan, mintha szeretkezésre várnál... vagy éppen utána lennél... már elernyedté, ruhát sem vettél... de a félelem, a szemedben ülő rémület magányossá tesz... többé már nem az én vágyam tárgya meztelenséged, hanem a tiéd... félelmeid, kiszolgáltatottságod tükre..... *(leteszi a lapot, nézi a lányt – lassan nyúl az arca felé)* ...és a szemed... ez a riadt, mélybarna szem... tele könnyel, bizakodással... ahogy néz... és közben fél, retteg az egyedüllétől... a magánytól... mint mindenki... mint én...

LÁNY Olyan forró vagy...

FESTŐ Ölelj meg... ölelj, szoríts magadhoz...

LÁNY *(elhúzódik)* Félek... olyan furcsa vagy...

FESTŐ Melegem van... *(letépi magáról az inget)* Szeretnék meztelenül feküdni egy nagy érzékeny isten ceruzája előtt... Szégyellni magam... ahogy meztelenségemet, lelkem csupasz félelmeit mutogatom neki... *(görcsösen kántálja)* „Hina, Hina, ohina...”

LÁNY *(ijedten)* Feküdj le... gyere... hogy remegsz...

FESTŐ *(forogni kezd, különös, rajongó extázisban)* Itt vagyok... Tessék... nézzél meg, Uram... Íme, testem vonalai, mélyvörös vérerek... és sebeim... szeretkezésünk virágai, izzadságcseppek a lepedőn... egész életem itt van... tessék, nézzél meg Uram... Itt állok, két lépésre a haláltól! És a képeim! *(színes vásznak, kartonokat szed elő)* Harminc kép, a legcsodálatosabbak... *(kirakja őket, beborítja velük a szobát, beteríti a riadt lányt, önmagát)* Hány gondolat... hány gyönyörű lehetetlen gondolat... az emberről, a félelemről, a színekről... mind itt van, az én egész gazdagságom... tessék, urak és istenek, nézzétek... vegyétek... kiteszem elétek... harminc csoda... íme, az aranyló ember... micsoda méltóság a tájban... *(Bejön a Kereskedő, megáll a küszöbön)* Jöjjön be bátran... legkisebb istenem... tessék... nézze ezt a színt... *(mutatja a Lány kezét)* Érintse meg keze virágait, hogy illatoznak... fogja, érintse meg...

LÁNY Kivel beszélsz?

FESTŐ Tartsd oda neki a kezed... *(Lány ijedten engedelmeskedik)* Érzy, hogy illatoznak... ujjainak szirmai...

LÁNY Feküdj le... csupa víz vagy... *(húzza, vonszolja az ágy felé)*

FESTŐ *(kitépi magát – imbolyogva áll a lánnal szemben)* Nézze... hogy áll a lábán... vaskos, izmos bokáin surran, mint a teremtés... ott van a vásznon ez a lépés is... hallgassa csak... *(kézen fogja a vonakodó, kétségbeesett lányt, körbevezeti – a Kereskedő lehajol, hallgatja a Lány lépteit)* A boka gömbjének halk surrogása, ahogy fordul a lábfej... ez van itt megfestve... ez a halk, nedves surranás... így forgok én is minden éjjel... szabadon... *(forogni kezd – a Lány kíséri, tartja agóniájában)* ...távol minden félelemtől... csak forgok... pörgök körbe-körbe az ég... a fehér hold alatt... a csillagos ég alatt... az Orion alatt... a pandanuszfák alatt... *(elszédül, végigvágódik az ágyon – belekapaszkodik a Kereskedő kezébe – suttogva)* Vigyen haza... harminc csodálatos képem van... amit még ti sem, senki sem... amit még soha... senki... segítsen haza... *(kimerülten, levegő után kapkodva reszket, vonaglik az ágyon)*

Kifehéredik a szín.

A Lány a Festő mellett térdel. Arcát megtörli, testének verejtékét felitatja. Némán ápolja, mint egy árnyék.

III. Halottas ágy

A fehér vászonfalon átütnek a gyertyák táncoló, mosott lángjai.

Látogatók jönnek, árnyak – halkak, suttogók. Bejönnek, megállnak az ágy fejénél, vagy lekucorodnak a Festő mellé az ágy szélére. Jönnek, mennek – véletlenszerűen, esetlegesen. Fojtott hangon, lassan beszélnek, egy történet, emlék, ez-az. Hozzá vékonyra szelt vajás veknit falnak, főtt tojással, szalámival. Lassan minden összekeveredik, hangok, emberek, emlékek – mint egy látomásban.

A Lány végig a Festő mellett marad – ápolja, nyugtatja, és ha fel akarna kelni, visszanyomja.

16. Hazatérés

FESTŐ Itt vagyok... megjöttem...

LÁNY *(visszanyomja az ágyba)* Maradj nyugodtan... csendesen...

FESTŐ Nem halljátok... itthon vagyok... képeket hoztam... lesz pénz, kiállítás, minden... megjöttem!

FELESÉG *(átmegy a szobán – egykedvűen)* Megjöttél?

FESTŐ Nézd... micsoda vásznak, élő, eleven színek... látod, hogy izzik, ragyog...

FELESÉG Lányod meghalt... kimelegedett, hideg vizet ivott, meghalt... ott fekszik a szomszéd szobában... nézd meg...

FESTŐ *(felül, próbál felállni)*

LÁNY Feküdj vissza... *(itatja)* Igyál még... még...

FELESÉG *(az ajtóból visszanéz)* Hogy szenvedett-e? Nem... lehunyta a szemét... és elment...

MODELL *(bejön, leül a Festő mellé az ágyra)* Mi végig mellettük álltunk... de hát halál ellen... a koporsóra is mi adtunk... rossz volt arra gondolnom, hogy egy ilyen törekeny, fiatal testet szálkás, gyalulatlan deszkák közé tegyenek... *(megfogja a Festő kezét)* Egyszer majdnem lett nekünk is egy lányunk... nem mondtam? Lehet... nem akartalak zavarni... *(feláll)* Két ekkora gyertyát is hoztam, másfél napig égett a feje mellett... vastag nehéz gyertyák... te jutottál eszembe... egyszer két napig ittál... milyen legény voltál, hogy bírtad... azt mondják, rosszul megy sorod... jól festesz, de rosszul élsz... fordítva jobb, hidd el...

Visszajön a Feleség, újabb szendvicseket hoz, kínálja

FESTŐ *(A Feleséghez)* És a többiek... a fiam, az ikrek... a kicsi...

FELESÉG Jó, hogy kérdezed... érdeklődsz...

FESTŐ Mi történt?

FELESÉG Semmi... jól vannak... pénzt nem hoztál, csak ezeket... *(megszámolja a vásznakat: harminc)*

FESTŐ Nézd meg őket... minden itt van... az életem...

FELESÉG Majd megnézem... köszönj be nekik... kis senkik és semmik... te meg csak küldöd haza a képeidet tizenhároméves lányok meztelen kebléről...

FESTŐ Mit beszélsz?

FELESÉG Mennyit csúfolnak minket... én már mindent kibírok, de ők... főleg szegény fiad – ágyasaiddal egykorú lányok vihognak a szemébe: „Banán van a lába közt – kántálják – apja küldte neki, aki egy nőtény majommal él”... menj be hozzájuk bátran... mind ott vannak, a lány, szegény halott, a fiú hebeg, s a kicsi éjjel bepisil, nyolc évesen forrót vizel apjáról álmodva... ez vagy te a mi életünkben, gúny és nyomorúság forrása...

FESTŐ Másképp lesz... hallod?... mostantól minden... *(próbál felállni)* Hidd el... minden másképp lesz...

LÁNY Gyenge vagy, elesel... feküdj vissza... *(Öleli, tartja)*

FESTŐ *(belekapaszkodik a felesége kezébe, suttogja)* Segíts haza... kérlek... segíts...

FELESÉG *(megvonja a vállát)* Megpróbálhatom...

LÁNY Maradj nyugton... olyan forró vagy... *(lemossa az arcát)*

17. A kiállítás

FELESÉG *(a Kereskedőhöz)* Ötszáz, azt mondja... ötszáz kéne csak...

FESTŐ Hajójegyre... mint egykor...

FELESÉG Segítsen neki... harminc képe van, azt mondja...

FESTŐ Harminc nagyméretű... elsőrangú vászon... mindet lekötöm...

KERESKEDŐ Látatlanban?... úgy nem adhatok... de állítson ki valamit... ha fejlődött, ha érdekesek a víziói... talán lekötök egy-két munkát, de így, látatlanban?!

FESTŐ Nyolcezer kilométer bezárva a hajó gyomrába... nem bírom ki... itt van minden... harminc elsőrangú kép... nagyméretűek, alakosak... kösse le őket... nem bírom ki... nem bírom...

KERESKEDŐ Hiába... Nem ismerős már a neve, elfelejtették... nem cseng sehogy... ezért kár volt elmennie... szélescsípőjű lányokat festeni... és miért olyan szomorúak a maga trópusai... díszesek és szomorúak, mint egy kokott a ravatalon... csináljon már valamit... az egész világ töri a fejét, hogy érdekes legyen, maga meg bezárkózik egy bungalóba a világ másik végén, és bánatos vadakat fest... ha már szépet nem tud, ijesszen ránk, kavarjon fel, undorítson – olyan érdekes bálványokat hoztak onnan, széles szájú, dülledt szemű illatos fákat... faragjon valami ilyesmit, és állítsa ki... négy öt bálvány köré már kiakaszthatja a képeit is... biztosan elsőzok egy-kettőt... de így ön-magában... névtelenül... teljesen reménytelen...

FESTŐ *(kínlódva felül, odahajol a kereskedőhöz, bizalmasan, szinte megalázkodva suttogja a fülébe)* Segítsen haza... mindent kiadtam magamból... itt ez a harminc kép... üres vagyok... terméketlen... minden gondolatom ott fekszik... harminc csodálatos kép... nézze ezt a rózsaszín homokot... és a lovak... hátukon barna asszonyokkal, mintha titkos vágyaink árnyékai lennének... éjszakai vágyak... ezek halálosak... és nappaliak... ezek az élet vágyai... nézze....

KERESKEDŐ *(belekotor a vásznak közé)* Figurális kompozíció... egész alakos tájkép... a 20. század elején!? Borzasztó! Hogy miért nem a kereskedők festenek? *(a kezébe nyom némi pénzt)* Itt van háromszáz, vergődjön haza valahogy... és rakja ki nálam a vásznait... *(elmenőben)* Szedje össze magát... iparkodjon... állítson ki, tűnjön fel, forogjon... barátilag ennyit mondhatok...

18. A rivális

TANÍTVÁNY Ne gyere haza. Barátilag. Te egy különlegesség vagy, egy delikatesz, egy idol. Megutáltál bennünket, megcsömöröltél tőlünk, és világgá mentél, zseniális! Maradj meg ilyennek...

FESTŐ A családom... a gyerekeim... nyomorognak...

TANÍTVÁNY *(döbenten)* Hogyan?!... visszajönnél kuncsorogni, hogy vegyük meg a képeidet... pénzt adjunk azért, ami az ellenünk való gyűlöletből, megvetésből született...

FESTŐ Nézd, micsoda színek és fény és élet... nézd...

TANÍTVÁNY Igen, igen... lenyűgöző... frenetikus... küldjed őket, rakd ki, hogy lássuk, csodáljuk... csak téged, magadat nem szabad látnunk... a különcöt, a gyűlölködőt, a remetetét...

FESTŐ *(kétségbeesetten)* Nem bírom tovább... Beteg vagyok...

TANÍTVÁNY *(rákiált)* Ne!... Erről szót se! Hallgass, mint a sír... *(suttogva)* Még csak az kéne, hogy elterjedjen... hazajött a tékozló fiú, a vérbaját kúrálni... egy kis zsebpénzt, apanázst kér... paradicsomi szifiliszét kívánná a mi gyűlölt pénzünkön gyógyítani... nem barátom, röhögés és megvetés tárgya lesz...

FESTŐ De hát a képek... az új színek... ilyent még soha senki...

TANÍTVÁNY Ma új, holnap már régi... vörös kutyák, zöld lovak... ha akarom ámulok, ha akarom nevetek... ezzel ne gyere...

FESTŐ Ilyenek a fényben... ki merte ezt előttem...

TANÍTVÁNY Mit vitatkozol... barátilag figyelmeztetlek: mindennek vége, ha hazajössz... senki nem hisz többé neked... csak nyafogott, mondják – nem is gyűlölt minket igazából, csak érdekes akart lenni... festett pár színes disznót, zöld lovat, húsos medencéjű barna lányt, és máris hazaette a fene... ha jót akarsz, ne váltsd át a képeidet fászlira meg arzénos kenőcsre... ne add fel a megvetést, mert megvetünk, érted?

FESTŐ *(megtörten)* Itt senki nem érti, amit csinálok...

TANÍTVÁNY Itt se, ne izgasd magad...

MODELL Miért bántod... akkora sikere volt...

TANÍTVÁNY A vörös malacoknak...

MODELL Kutya volt...

TANÍTVÁNY Tényleg... bocsánat... csak olyan furcsa hosszú, kúpos az orra...

MODELL *(kedvesen, mint bon-mot)* Egy hölgy felsikoltott, mikor meglátta...

- TANÍTVÁNY Vízet kellett hozzanak neki... alig tért magához... de mivel a hölgy az angol nagykövet felesége volt, pillanatok alatt híre ment... mindenki látni akarta azt a „borzasztó” képet... *(nevetve súgja)* A követ meg is vette ott helyben... biztos ijesztgetni akarja a myladyt... a vörös kutyával...
- MODELL Az a lényeg, hogy szálljon a híre... én is elvittem a nővérem gyerekeit... hogy hogy reagálnak... a kislány, Flóra azt mondta, „nézd Mimi, ég a kutya”... – „Véres” – mondta Paul, ő már nyolc éves... már-már hajba kaptak ezen, mire az én drágám *(megsimítja a Tanítvány arcát)* megoldotta a helyzetet: „ég a véres kutya”... egyszerű, nem?... hogy azóta mennyit kacagunk ezen... de mennyit... „ég a véres kutya” – *(nevetve el)*

19. Készülődés

A Festő kiszáll az ágyból, imbolyogva elindul. Hatalmas darab, durva csomagolópapírt vesz elő. Beleteszi a képeket – lihegve, kínlódvá gyűri, hajtogatja a kemény harsogós barna papírt.

A Lány szomorúan nézi.

FESTŐ Haza kell mennem... Elfelejtene...

LÁNY Tudtam... hogy elmész...

FESTŐ Pénzért megyek...

LÁNY Menjél...

Leteríti a földre tarka kendőjét – beleteszi a dolgait: három karperecét, a virágokat a hajából, övét, könnyű cipőjét.

FESTŐ Megvársz?

LÁNY Itt?

FESTŐ Nem úgy értem... megtalállak, amikor visszajövök?

LÁNY A szigeten?

FESTŐ Nem érted... Egyedül leszel?

LÁNY Mikor visszajössz az asszonyodtól?

FESTŐ Nem azért megyek, mondtam már!

LÁNY Várnak a gyerekeid...

FESTŐ Nem hozzájuk megyek...

LÁNY Rossz ember vagy te...

FESTŐ Miért beszélsz így?

A Lány hallgat, összehajtja a kendőt, csomót köt rá.

FESTŐ Megvársz?

LÁNY Hazavisz apám... itt éhen halnék egyedül...

FESTŐ De ne menj hozzá senkihez....

LÁNY Furcsákat akarsz... ha jönnek értem, miért ne mennék... húsz éves vagyok...
gyerekem sincs... ha jönnek értem...

FESTŐ De én is visszajövök...

LÁNY Egyiktől a másikig...

FESTŐ Egy év, lehet hogy hamarabb...

LÁNY *(felkiált)* Egy év?! Elvennél egy évet tőlem...

FESTŐ Egy év, mi az? Nyártól, nyárig...

LÁNY Rossz ember vagy te, rossz ember...

FESTŐ Sietni fogok... nagyon sietek...

LÁNY Addig talán meg is csúnyulok... a testvérem csak két évvel nagyobb... és már
csak ingyen kell bárkinek...

FESTŐ *(döbbenten)* Mit beszélsz?

LÁNY Miért?

FESTŐ *(gyanakodva)* Te is elmennél... pénzért is...

LÁNY Hogyan?

FESTŐ Lefekszel, ha fizetnek?

LÁNY *(kacag)* Bolond vagy! Veled is elmentem... nem emlékszel?

FESTŐ De nem fizettem!

LÁNY Mert nem volt... mindenedet elrepültem... nem emlékszel... *(kimegy)*

FESTŐ Gyere vissza!

LÁNY *(éneke kintről: Hina, Hina, ohina)*

FESTŐ *(kétségbeesetten)* Gyere be... Hallod?

LÁNY Mit akarsz?

FESTŐ Hova mész?

LÁNY A tengerhez...

FESTŐ Estére visszajössz?

LÁNY Vissza...

FESTŐ *(kétségbeesetten)* Hogy elbúcsúzzunk... legalább elbúcsúzzunk!

LÁNY Visszajövök...

FESTŐ Gyere ide... Búcsúzzunk el... búcsú nélkül ne váljunk el... *(megfogja a kezét,
nem ereszt)* Itass meg...

Az ajtón belép valaki. A Lány észreveszi – halkan, alig hallhatóan

LÁNY Engedj el... várnak... *(kiszalad)*

20. Halál

Egy fekete zsakettos, kecskeszakállas férfi áll az ajtóban. Ahogy szokás.

HALÁL Eljöttem...

A Festő a hang felé fordul. Nézi a Halált.

FESTŐ És a csónak... *(csend)* Hol hagytad a csónakot?

HALÁL A túlsó parton...

FESTŐ Akkor hogy viszel át? A hátadon?

HALÁL Nem, majd tollak... merev leszel, ráfektetlek a vízre, és tollak...

FESTŐ *(gyanúval)* Nincs is csónak?

HALÁL Te vagy... ti vagytok...

FESTŐ És mindenkivel átúszol egyenként?

HALÁL Nem. Én be sem megyek a vízbe, csak a partról hullámoztatom...

FESTŐ Hogy?! Hánykódunk ide-oda tehetetlenül... fejünk nekiütődik a köveknek... a partnak?

HALÁL Nincsenek kövek... És a túlparton vár az ikrem, az öcsém... ő majd kihúz... ollá, Festő – mondja – mostantól nem vagy! Felállít a semmi árnyékába száradni... számlálatlan senkik közé...

FESTŐ Ollá, Festő... nem vagy...

HALÁL Bizony... Mehetünk?

FESTŐ Nem ülsz egyet nekem...

HALÁL Nincs idő. Nyújtsd ki a karod, tedd keresztbe a melleden... szorosan, nehogy beleakadj a sásba...

FESTŐ Ollá, Festő! *(belegondol)* És ez az egész jövés-menés...

HALÁL *(somorog)* Mind, mind hiába... Felkössem az állad?

FESTŐ *(kétségbeesetten)* Nem ülsz most?!

HALÁL Ne húzd az időt!

FESTŐ Egy pillanat alatt kész vagyok... egyszerű az arcod, két árnyék, egyetlen ív... *(ecseteket, ceruzákat, festőszerszámokat szed elő, vásznat feszít, papírt simít – lélekszakadva)*

HALÁL *(keményen)* Mondom, hogy ne húzzad, mert a lábadnál fogva viszlek el!

FESTŐ *(könyörög)* Annyi démont festettem, nem maradhatsz ki...

HALÁL Ott vagyok én, ne félj, minden képen...

FESTŐ *(utolsó, érzelmes próbálkozás)* Úgy festenélek meg... mint otthon, a hőésben...

HALÁL (nevet) Mi van... honvágyad van?

FESTŐ (gyűlölettel) Nem vagy te ide való... csak afféle átutazó... ez az igazi árnyék-világ, látod?... az a vasfa árnyéka, ez itt a jojobájé, az a tamarinduszé, a pandanuszfáé... ez meg a tenyeremé... A tiéd hol van?... Sehol! (gúnnyal) Ollá, Halál, mehetünk...

Elindulnak. A Festő megáll a küszöbön, visszanéz. Végig a szobán, a dúlt ágyon, a harminc képen, mindenén. Tekintete ide-oda siklik, csapkod, mintha keresne, várna valamit.

A Halál elunja. Keze finom fehér gesztusával tessékeli.

HALÁL Csak utánad...

Lassan, színesen sötétedik. „Hina, Hina, ohina”

v é g e